

Natalija Panić Cerovski

Univerzitet u Beogradu

Filološki fakultet

Srbija

natalija.panic@fil.bg.ac.rs

Maja Đukanović, *Poglavlja iz slovenačke kulture*

Filološki fakultet, Beograd, 2015, 157 str.
Edicija Jezik, književnost, kultura; knjiga 4

Knjiga *Poglavlja iz slovenačke kulture* dr Maje Đukanović, objavljena 2015. godine u ediciji „Jezik, književnost, kultura“ Filološkog fakulteta u Beogradu, predstavlja rezultat višegodišnjeg autorkinog bavljenja ovom tematikom. Kako sama navodi, knjiga je namenjena pre svega mlađim generacijama, koje su odrastale po raspadu zajedničke države.

Polazeći od dosadašnjih ispitivanja slovenačkih istraživača, Maja Đukanović u uvodnom delu knjige sažima relevantnu naučnu literaturu i zaključke u vezi sa razvojem slovenačkog jezika od doseljavanja Alpskih Slovena na teritoriju gde danas živi slovenačko stanovništvo, preko razvoja slovenačkog književnog jezika i same književnosti, do perioda zajedničke države u kojoj su živeli i Srbi i Slovenci. Autorka razvoj slovenačkog jezika sagledava u okviru razvoja umetnosti i nauke uopšte, naglašavajući uticaj muzike, slikarstva, pozorišne i filmske umetnosti, kao i, naravno, književnosti na formiranje jezičke norme, stavljajući akcenat na činjenicu da Slovenci sve do kraja 20. veka nisu imali sopstvenu samostalnu državu i da su na razvoj i očuvanje njihovog nacionalnog identiteta najviše uticali jezik i kultura. Razvoj slovenačkog jezika, i zatim razvoj slovenačkog književnog jezika od 16. veka nadalje, autorka ne razmatra samo sa stanovništa lingvistike, nego sa ovim procesom povezuje delovanje najznačajnijih slovenačkih stvaralaca iz različitih oblasti umetnosti i nauke.

U sedamdesetogodišnjem periodu koegzistencije u zajedničkoj državi ostvarena je saradnja i u oblasti slikarstva, književnosti, pozorišne i filmske umetnosti, što je predstavljeno u drugom delu ove monografije, u kojoj je poseban akcenat stavljen na predstavljanje različitih oblasti slovenačke kulture u periodu zajedničke države (1918–1991).

Povezujući svoja istraživanja sa pragmatičkim zahtevima pisanja jedne ovakve publikacije, autorka prikazuje slovenačku kulturu u periodu zajedničke države (Kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca, Kraljevine Jugoslavije, FNR Jugoslavije i SFR Jugoslavije). Poseban osvrt u svojim istraživanjima ona stavlja na slovenačko-srpska proučavanja jezičkih pitanja i daje iscrpnu bibliografiju radova iz ove oblasti.

U trećem delu publikacije autorka predstavlja svoja istraživanja o Slovencima u Srbiji i o njihovom uticaju na savremenu srpsku kulturu. Od posebnog je značaja segment u kojem autorka predstavlja stvaralaštvo slovenačkih umetnika koji su živeli i radili u Srbiji, kao i slikarsko i arhitektonsko slovenačko nasleđe na našim prostorima. U knjizi je predstavljen i status slovenačke nacionalne manjine u Srbiji u savremeno doba. Mada je slovenačka kultura i geografski i istorijski veoma bliska srpskoj, tek su u najnovije vreme započeta značajnija istraživanja u srpskoj nauci, a monografija *Poglavlja iz slovenačke kulture* u tom smislu predstavlja novinu.

Monografija *Poglavlja iz slovenačke kulture* završava se pregledom urbanih mikrotoponima sa slovenačkom osnovom u Beogradu, a u dodacima je navedena bibliografija radova iz oblasti jezičkih srpsko-slovenačkih kontrastivnih proučavanja, kao i spisak književnih prevoda sa slovenačkog jezika na srpski u periodu do 1991. i posle osamostaljenja Republike Slovenije.

Maja Đukanović je ovom svojom publikacijom unapredila naučna saznanja u oblasti kontrastivnih istraživanja slovenačke i srpske kulture. Od posebnog je značaja njen doprinos u istraživanju srpsko-slovenačkih kulturnih veza i međusobnih uticaja dveju kultura. Svojim radom autorka ne samo što je definisala i obradila niz potpuno novih pitanja, nego je otvorila i nove teme iz ove oblasti i mogućnosti daljih razmatranja obrađene problematike. Prof. dr Maja Đukanović je knjigom *Poglavlja iz slovenačke kulture* ukazala na povezanost različitih segmenata nauke, kulture i umetnosti jednog naroda, na njihov međusobni uticaj i njihov zajednički uticaj na proces formiranja jezika, čime je dodatno unapredila naučna saznanja iz oblasti slovenačko-srpskih kulturnih prožimanja.